

TA NEA_{gr}

Όλες οι Απόψεις

Και η ανάπτυξη;

Βέττας Νίκος | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 24/02/2018 08:00 |

Μέσα στην όξυνση προβλημάτων στις εξωτερικές σχέσεις και ακραία κομματική πόλωση στο εσωτερικό, η αβεβαιότητα για την τροχιά της χώρας αυξάνεται. Ετσι φαίνεται να μη δίνεται αρκετή σημασία στο κρίσιμο σημείο όπου βρίσκεται η οικονομία και ότι κατάλληλες κινήσεις στην οικονομική πολιτική είναι απαραίτητες χωρίς καμιά χρονοτριβή. Ταυτόχρονα στην οικονομική πολιτική, με συμφωνία της κυβέρνησης και των πιστωτών, απόλυτη προτεραιότητα δίνεται στη δημοσιονομική διαχείριση. Ενώ η εξυγίανση των δημοσιονομικών είναι σε κάθε περίπτωση απαραίτητη, δεν είναι αυτοσκοπός, καθώς το τελικό ζητούμενο είναι να τεθεί η οικονομία σε τροχιά ισχυρής βιώσιμης ανάπτυξης. Αλλωστε, χωρίς ανάπτυξη και η δημοσιονομική εξισορρόπηση θα είναι βραχύβια. Ως προς την ανάπτυξη, η εικόνα θα πρέπει να δημιουργεί ανησυχία τόσο σε άμεσο όσο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Πέρυσι, ο ρυθμός μεγέθυνσης του εθνικού προϊόντος ήταν περίπου στο μισό από αυτό που είχε τεθεί ως στόχος. Ήταν μάλιστα χαμηλότερος από όλες σχεδόν τις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες, παρά το ότι για αυτές δεν αναμένεται ανάκαμψη έπειτα από βαθιά και τραυματική ύφεση. Για φέτος θα έπρεπε να είναι εθνικός στόχος να επιτευχθεί ανάπτυξη σαφώς υψηλότερη από των ευρωπαϊκών εταίρων. Ομως, αν δεν υπάρξει διόρθωση πορείας υπάρχει κίνδυνος ο ρυθμός να είναι κάτω του 2%. Ιδιαίτερη σημασία έχει πως αν δεν υπήρχε η μετακίνηση τουρισμού από τις γειτονικές χώρες, χαμηλές τιμές ενέργειας και κόστους χρήματος, και ισχυρή διεθνής ανάπτυξη, η ελληνική οικονομία θα βρισκόταν ακόμη υπό το μηδέν, κλείνοντας δέκα χρόνια ύφεσης. Τι όμως θα συμβεί όταν το διεθνές περιβάλλον σταματήσει να είναι ευνοϊκό; Καλώς ή κακώς φαίνεται ότι, τελικά, δεν μπορούμε να αποφύγουμε την πραγματικότητα πως η ανάπτυξη δεν θα έρθει, τουλάχιστον με βιώσιμα χαρακτηριστικά, παρά μόνο όταν πραγματικά δημιουργηθούν οι συνθήκες για αυτό. Οι ευημερούσες οικονομίες και κοινωνίες στηρίζονται σε ανοικτές αγορές και αποτελεσματική λειτουργία των θεσμών, που επιτρέπουν και την πολιτική συναίνεση και την κοινωνική υποστήριξη των αναπτυξιακών τομών. Οσο αυτά εκκρεμούν, η οικονομία μας θα κινείται στην καλύτερη περίπτωση οριζόντια και θα είναι ευάλωτη στην πρώτη διεθνή αναταραχή.

Μια τέτοια στασιμότητα θα έπρεπε να είναι απαράδεκτη. Από τη μία, δεν μπορεί κανείς να υποβιβάζει το συνεχιζόμενο βαρύ κοινωνικό κόστος της ύφεσης, ιδίως για όσους παραμένουν εκτός αγοράς εργασίας. Από την άλλη, το τραπεζικό σύστημα θα παραμείνει ευάλωτο, με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Συνολικά, δεν υπάρχει η πολυτέλεια του εφησυχασμού. Είναι φυσικό κάποιος να θεωρούν πως η προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας έχει ουσιαστικά ολοκληρωθεί και πως δεν αποτελεί πρόβλημα αν αυτή κινείται κατά την επόμενη δεκαετία λίγο πάνω ή λίγο κάτω από το σημερινό επίπεδο. Τέτοιοι πολιτικοί, επιχειρηματικοί ή άλλοι παράγοντες, εντός ή εκτός των τειχών, ίσως δεν είναι διατεθειμένοι ή ικανοί να συμβάλουν σε μια πραγματική αναπτυξιακή στροφή, καθώς αυτή απαιτεί δομικές αλλαγές στην οικονομία και επαναδιατύπωση της σχέσης ανάμεσα στο κράτος και την παραγωγή, εξέλιξη που θα ευνοούσε τους πολλούς αλλά θα επέφερε ενδεχομένως ζημία και στους ίδιους. Σε κάθε περίπτωση, με την παλαιά δομή της οικονομίας, έστω και με εναλλαγή ρόλων, αλλά χωρίς πια τον εύκολο δανεισμό του παρελθόντος, η στασιμότητα θα είναι αναμενόμενο επακόλουθο. Ισχυρή ανάπτυξη μπορεί να υπάρξει τα επόμενα χρόνια, αλλά η δημιουργία των συνθηκών δεν πρέπει να καθυστερεί.

Ο Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ

©ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ Α.Ε.

Το σύνολο του περιεχομένου και των υπηρεσιών του site διατίθεται στους επισκέπτες αυστηρά για προσωπική χρήση. Απαγορεύεται η χρήση ή επανεκπομπή του, σε οποιοδήποτε μέσο, μετά ή άνευ επεξεργασίας, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.